

МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра міжнародного права та порівняльного правознавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор МГУ

к.ю.н., доцент Громовенко К.В.

«20» 08 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВДЗП 2. ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МІЖНАРОДНЕ ПРАВО»

Галузь _____ 29 «Міжнародні відносини»
(шифр і назва напрямку підготовки)

Спеціальність(напрямок підготовки) _____ 293 «Міжнародне право»
(шифр і назва спеціальності)

Назва освітньої програми _____ Міжнародне право

Інститут _____ права, економіки та міжнародних відносин
(назва факультету)

Ступінь вищої освіти(освітньо-кваліфікаційний рівень) початковий рівень (короткий цикл)

ОДЕСА
2020 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності «Міжнародне право» розроблена відповідно до освітньої програми підготовки молодшого бакалавра за спеціальністю 293 – Міжнародне право

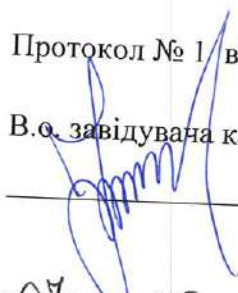
Розробник: доцент кафедри МПГП,
к.ю.н., доцент

В.Л. Качурінер

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства

Протокол № 1 від 07 серпня 2020 р.

В.о. завідувача кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства

доц. Цуркану С.І.

«07» 08 2020 року

Гарант освітньої програми

С.С. Андрейченко

«10» 08 2020 року

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 6	Рік навчання	
Змістових модулів – 2	1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання (назва)	Семестр	
Загальна кількість годин - 180	2-й	2-й
	Лекції	
	36 год.	10 год.
	Практичні, семінарські	
	24 год.	8 год.
	Лабораторні	
	-	-
	Самостійна робота	
	120 год.	162 год.
	Індивідуальні завдання:	
	-	-
	Вид контролю:	
	залік	залік

Вивчення дисципліни «Вступ до спеціальності «Міжнародне право» дає можливість студенту-міжнароднику зорієнтуватися про майбутнє навчання та обрану ним професію і отримати необхідні знання про професійну діяльність юристів-міжнародників; надання студентам ґрунтовних теоретико-концептуальних знань та їхнє ознайомлення, насамперед, із системою міжнародного права, його співвідношенням з іншими галузями права, історичним розвитком міжнародного права та його основних інститутів і підгалузей, сутністю та значенням міжнародного права для міжнародного співтовариства.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сукупність правовідносин у сфері функціонування міжнародно-правових інститутів.

При засвоєнні питань, що входять у зазначену дисципліну студенти відчувають певні труднощі через відсутність у них навчального і тим більше практичного досвіду.

Вказана дисципліна в подальшому допоможе студентам повністю засвоїти і зрозуміти такі дисципліни, як міжнародне публічне право, дипломатичне та консульське право, міжнародне гуманітарне право та ін.

Мова навчання – українська.

Статус навчальної дисципліни – вибіркова навчальна дисципліна.

Метою вивчення Вступу до спеціальності «Міжнародне право» є сприяння у становленні сучасного кваліфікованого фахівця юриста-міжнародника; при вивченні курсу студенти повинні одержати реальне уявлення про професію юриста-міжнародника і про реалізацію ним професійної діяльності.

На основі вивчення основних положень навчальної дисципліни досягти кращого розуміння студентами сучасних тенденцій розвитку міжнародного права, окремих правових явищ та процесів, і, таким чином, забезпечувати підвищення рівня політичної та правової культури майбутніх юристів; розвивати вміння творчо застосовувати теоретичні знання у практичній роботі; формувати переконання та ціннісні орієнтації студентів відповідно до ідеалів гуманізму, демократії, соціальної справедливості, поваги до особистості; виховувати

активну громадянську позицію, сприяти усвідомленню ролі та значення правоохоронної діяльності; розвивати в майбутніх правознавців високі професійні й особистісні якості.

Основними *завданнями* вивчення дисципліни Вступ до спеціальності «Міжнародне право» є отримати максимальні знання про міжнародно-правову діяльність органів держави, які здійснюють дипломатичні та консульські функції за кордоном; оволодіти системою теоретичних знань, які необхідні для вивчення базових нормативних дисциплін, таких як «Міжнародне публічне право», «Міжнародне приватне право», «Порівняльне цивільне право» та ін.

2. ВИМОГИ ДО РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ТА КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ

У процесі реалізації програми дисципліни Вступ до спеціальності «Міжнародне право» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність до розуміння причинно-наслідкових зв'язків й уміння їх використовувати у професійній діяльності.

ЗК 2. Здатність до аналітичних та управлінських здібностей.

ЗК 4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 5. Здатність пропонувати та обґрунтовувати власну позицію.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел за допомогою використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9. Здатність до критичного аналізу та оцінки сучасних досягнень у сфері права.

ЗК 11. Здатність репрезентувати результати власної наукової та професійної діяльності та аргументовано їх обстоювати.

Спеціальні (фахові) компетентності

ФК 1. Знання історичних та політичних процесів розвитку держави, права, окремих правових систем, системи міжнародних відносин.

ФК 4. Розуміння способів захисту національних інтересів власної держави за допомогою міжнародно-правових інструментів.

ФК 5. Уміння самостійно здійснювати наукові дослідження актуальних проблем у сфері міжнародного права, порівняльного правознавства, національного права, визначати нерозроблені або недостатньо розроблені наукові проблеми, готувати та здійснювати публічну апробацію результатів досліджень.

ФК 9. Знання у сфері порівняльного правознавства; розуміння ролі порівняльного цивільного права, порівняльного кримінального права, порівняльного конституційного права, порівняльного судового права для сучасного правозастосування у відповідній сфері.

ФК 10. Здатність застосовувати набуті знання та вміння в практичних ситуаціях, розв'язувати задачі і проблеми у відповідній сфері права, у тому числі міжнародного права.

Навчальна дисципліна Вступ до спеціальності «Міжнародне право» забезпечує досягнення програмних результатів навчання (РН), передбачених освітньою програмою:

РН 2. Демонструвати знання норм матеріального та процесуального вітчизняного та зарубіжного права (конституційного, цивільного, кримінального, адміністративного).

РН 3. Демонструвати знання основ міжнародного публічного права.

РН 4. Демонструвати знання змісту імперативних норм міжнародного права.

РН 6. Пояснювати теоретичні та практичні аспекти імплементації норм міжнародного права.

РН 7. Пояснювати матеріально-правові та процесуальні особливості розгляду справ міжнародними судовими органами.

РН 8. Демонструвати знання щодо захисту прав та законних інтересів фізичних осіб у міжнародній, іноземних та вітчизняній національних юрисдикціях.

РН 9. Аналізувати джерела міжнародного публічного права, джерела права у правових системах сучасного світу, джерела міжнародного приватного права.

РН 12. Демонструвати здатність до подальшого навчання.

РН 14. Проводити власні дослідження у сфері міжнародного публічного права, порівняльного правознавства, міжнародного приватного права.

РН 17. Збирати, обробляти й упорядковувати інформацію щодо стану міжнародних відносин, зовнішньої політики України.

РН 22. Брати участь у фахових дискусіях з міжнародно-правової проблематики.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

- призначення, суть, завдання, мету юридичної діяльності у сфері міжнародних відносин;
- місце професії юриста-міжнародника у системі правових професій;
- рівні професійної діяльності юриста-міжнародника;
- правовий статус юриста-міжнародника і його професійну поведінку у сфері політики та економіки;
- принципи професійної діяльності та етичні правила її здійснення;
- основні сфери правових робіт (види професійної юридичної діяльності у міжнародних відносинах).

Розуміння:

- значення та сутність міжнародного права;
- основні принципи та нормативну структуру міжнародного права;
- основні особливості історичного розвитку міжнародного права;
- зміст джерел міжнародного права та їх види;
- інститут міжнародної правосуб'єктності держав;
- предметну та юрисдикційну компетенцію різних міжнародних організацій;
- статус фізичних та юридичних осіб як суб'єктів міжнародного права;
- особливості;
- тенденції розвитку міжнародного правопорядку;
- особливості реалізації та міжнародного тлумачення норм міжнародного права
- взаємозв'язок міжнародного та національного права;
- специфіку інститутів міжнародної відповідальності та міжнародно-правових санкцій.

Застосування знань (вміння):

- розмежовувати поняття юридична діяльність і професійна юридична діяльність;
- терміни «професія» і «посада»;
- аналізувати правові норми, що закріплюють принципи і правила здійснення різних видів професійної юридичної діяльності та зміст різних міжнародно-правових документів;
- тлумачити норми міжнародного права.

Аналіз:

упорядковувати набуті знання у вигляді реферату, доповіді або есе.

Оцінювання:

аргументовано обирати предметні області майбутніх досліджень.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1. Міжнародне право як сфера діяльності

Тема 1. «Вступ до спеціальності МП» як навчальна дисципліна

Загальна характеристика спеціальності «Міжнародне право». Об'єктивна потреба у вивченні міжнародного права. Кваліфікаційна характеристика. Предмет вивчення дисципліни, її місце серед інших дисциплін, структура і логіка викладання. Значення в підготовці спеціалістів. Зміст підготовки фахівців за спеціальністю «Міжнародне право». Загальнотеоретичні, фахові та вибіркові дисципліни. Вимоги до кваліфікації та компетенції юристів-міжнародників. Вплив науки міжнародного права на формування та підготовку юристів-міжнародників. Наука міжнародного права і міжнародні відносини: спільне та відмінне. Суть і зміст понять «юрист», «юрист-міжнародник», «міжнародна діяльність». Мета, завдання і нові підходи до вивчення курсу, його інформаційно-методичне забезпечення. Теоретичне обґрунтування функціонування міжнародного права. Основні етапи становлення та розвитку професії юриста. Місце юриста у правовій системі держави. Рівні професійної діяльності юристів (індивідуальний, відомчий, загально соціальний). Статус юриста в суспільстві та його професійна репутація. Фахівці у сфері національного та міжнародного права: спільне та відмінне. Право як об'єкт праці юриста. Поняття і види об'єднання юристів. Структура міжнародних правовідносин. Суб'єктивне право і суб'єктивний обов'язок у міжнародних правовідносинах. Зв'язок прав і обов'язків у міжнародних правовідносинах. Співвідношення реальної поведінки учасників міжнародних правовідносин з їх правами та обов'язками. Види міжнародних правовідносин і засади їх правомірності. Об'єкт міжнародних правовідносин. Поняття й особливості об'єкта міжнародних правовідносин. Динаміка виникнення, зміни і припинення міжнародних правовідносин. Міжнародні правовідносини в механізмі міжнародно-правового регулювання. Матеріальна основа міжнародних правовідносин. Юридична основа міжнародних правовідносин.

Тема 2. Професійна діяльність юриста-міжнародника

Правові основи професійної діяльності юриста-міжнародника. Професійна діяльність юриста-міжнародника в системі органів державної влади та управління. Особливості роботи юриста-міжнародника в законодавчому органі та вищих органах державного управління загального характеру. Дипломатична та консульська служба в системі Міністерства закордонних справ України. Робота юриста-міжнародника в рамках міжнародних організацій. Діяльність юриста-міжнародника в недержавних установах. Юридичні і фактичні підстави виникнення дипломатичних відносин. Визнання держави і встановлення дипломатичних відносин. Міжнародно-правове регулювання організації і діяльності консульських установ держав за кордоном. Встановлення консульських відносин і заснування консульств. Дипломатична діяльність і дипломатичне право в міжнародних організаціях. Постійні представництва держав при міжнародних організаціях. Делегації до органів і на конференції міжнародних організацій. Міжнародні спостерігачі. Привілеї та імунітети представників держав, які приймають участь в діяльності міжнародних організацій та конференцій. Зміст і структура професійної культури юриста-міжнародника. Загальна характеристика і роль дипломатичного протоколу в міжнародних відносинах. Міжнародна ввічливість. Протокол ведення переговорів. Форми та методи ділового спілкування. Мовна культура юриста-міжнародника. Логічна культура мовного спілкування. Психологічна культура мовного спілкування. Професійний етикет юриста-міжнародника. Організація спілкування у професійній діяльності юриста-міжнародника. Мовний етикет і його структура. Особливості мовного етикету. Традиційні звертання українців. Етикет телефонної розмови. Мовний етикет української науки.

Тема 3. Професійні сфери діяльності юриста

Поняття і принципи правового статусу людини і громадянина. Людина як найвища соціальна цінність. Громадянство України. Гарантії здійснення прав і свобод. Основні обов'язки громадян. Система та джерела адміністративного права. Адміністративне право та державне управління. Адміністративно-правові норми та адміністративно-правові відносини. Основні поняття і система кримінального права України. Система та джерела сімейного права. Поняття та види суб'єктів господарського права. Поняття, предмет та метод трудового права України. Поняття та ознаки трудових правовідносин. Правосуддя в Україні. Поняття судочинства. Судова влада в Україні. Сучасна структура судової влади.

Тема 4. Поняття міжнародного права

Поняття міжнародного права як особливої правової системи юридичних норм, що регулюють міждержавні відносини. Особливий координаційний метод регулювання правовідносин, що притаманний міжнародному праву. Взаємозв'язок міжнародного права із зовнішньою політикою та дипломатією. Поділ міжнародного права на публічне та приватне. Поняття основних принципів сучасного міжнародного права, їх види. Загальні риси принципів. Джерела міжнародного права.

Тема 5. Історія розвитку міжнародного права

Сучасні теорії виникнення міжнародного права. Міжнародні події як критерій періодизації міжнародного права. Історичні типи міжнародного права. Сучасна юридична наука про періодизацію історії міжнародного права.

Тема 6. Співвідношення міжнародного й внутрішньодержавного права

Характеристика наукової дискусії щодо співвідношення міжнародного та національного права. Характеристика основних теорій співвідношення міжнародного і внутрішньодержавного права. Значення проблеми співвідношення міжнародного і внутрішньодержавного права. Зміст теорії примату міжнародного над національним правом. Зміст, переваги та недоліки теорії координації. Сутність теорії примату національного права над міжнародним. Дуалістична теорія співвідношення національного права з міжнародним. Характеристика наукової думки щодо здійснення норм міжнародного права на внутрішньодержавному рівні. Міжнародний контроль та правозастосовне сприяння як важливі умови забезпечення реалізації норм міжнародного права. Міжнародно-правовий механізм реалізації норм міжнародного права. Нормативно-правовий та інституційний компоненти забезпечення реалізації норм міжнародного права. Внутрішньодержавний механізм реалізації норм міжнародного права. Державні органи, що входять до внутрішньодержавного інституційного механізму реалізації норм міжнародного права.

Модуль 2. Загальні аспекти міжнародного права

Тема 7. Система і структура сучасного міжнародного права

Поняття системи міжнародного права. Обґрунтування побудови системи міжнародного права. Проблеми становлення загальноновизнаної системи міжнародного права. Закономірності розвитку системи міжнародного права. Загальна характеристика структури міжнародного права. Головні компоненти структури міжнародного права. Співвідношення структури і системи міжнародного права. Різновиди галузей міжнародного права. Поняття і структура інституту міжнародного права. Класифікація інститутів сучасного міжнародного права. Система викладання сучасного міжнародного права. Взаємодія національного і міжнародно-правового механізмів правового регулювання на стадії реалізації прав і обов'язків. Роль внутрішньодержавного права у функціонуванні міжнародного права. Обов'язок держави забезпечити дотримання норм міжнародного права. Засоби забезпечення міжнародного права за допомогою актів національного права.

Тема 8. Правове становище фізичних і юридичних осіб у міжнародному праві

Поняття міжнародної правосуб'єктності. Виникнення суб'єктів міжнародного права. Розвиток сучасного міжнародного права і тенденції розвитку інституту міжнародної правосуб'єктності. Структура інституту міжнародної правосуб'єктності. Передумови і функції міжнародної правосуб'єктності. Види міжнародної правосуб'єктності і класифікація суб'єктів міжнародного права. Особливості міжнародної правосуб'єктності держави. Сучасні концепції про становище фізичної особи в міжнародному праві. Статус особи і міжнародна правосуб'єктність. Взаємодія міжнародного і внутрішньодержавного права в розвитку статусу індивідів. Статус індивідів у міжнародних організаціях. Поняття та історія боротьби за права людини. Поняття і значення громадянства для правового становища індивіда в міжнародних відносинах. Вплив міжнародного права на процес регулювання громадянства. Засоби набування громадянства. Правовий статус іноземців в Україні. Порядок захисту прав та інтересів іноземних юридичних осіб.

Тема 9. Міжнародний правотворчий процес

Методологічні основи міжнародної правотворчості. Сутність міжнародного правотворчого процесу. Міжнародна договірна ініціатива і форми її здійснення. Суб'єкти права договірної ініціативи. Принципи міжнародного правотворчого процесу. Стадія вироблення міжнародного правила поведінки суб'єктів. Засоби створення норм міжнародного права. Особливості створення міжнародно-правових звичаїв. Правотворчий процес у межах міжнародних організацій. Юридичні особливості правотворчої діяльності міжнародних організацій. Стадії правотворчого процесу в межах міжнародних організацій. Допоміжні функції міжнародних організацій у правотворчості. Міжнародний правотворчий процес і питання надання нормам міжнародного права юридично обов'язкової сили у внутрішньодержавній сфері.

Тема 10. Міжнародний правопорядок

Поняття та характерні особливості міжнародного правопорядку. Норми міжнародного права і міжнародний правопорядок. Учасники міжнародного правопорядку. Міжнародні правовідносини і міжнародний правопорядок. Матеріальний і юридичний зміст міжнародного правопорядку. Міжнародний правопорядок як система. Структура міжнародного правопорядку. Вимоги до учасників міжнародного правопорядку. Особливості статусу учасників міжнародного правопорядку. Впорядкованість міжнародного правопорядку. Функції міжнародного правопорядку. Принципи міжнародного правопорядку. Тенденції розвитку міжнародного правопорядку. Національний механізм реалізації норм міжнародного права.

Тема 11. Загальна характеристика права ЄС

Правова природа ЄС та його правової системи. Суб'єкти права ЄС. Право ЄС і міжнародне право. Первинне законодавство ЄС. Вторинне законодавство ЄС. Джерела права ЄС. Принципи права ЄС. Загальноправові принципи як спільна правова спадщина європейських націй. Принципи Римського договору 1957 р.; комплексність економічних, соціальних та екологічних цілей в контексті розвитку спільного ринку та виконання спільних «політик». Основні принципи права ЄС. Принцип верховенства права ЄС. Принцип субсидіарності та пропорційності. Принцип прямої дії. Принцип відповідальності. Доктрина верховенства права ЄС над національним правом держав-членів. Доктрина прямої дії права ЄС: пряма дія положень установчих договорів ЄС, пряма дія міжнародних угод, пряма дія регламентів, пряма дія директив і рішень. Поняття громадянства ЄС. Хартія ЄС про основні права: значення та зміст. Правовий статус людини і громадянина у засновницьких договорах ЄС. Деякі інститути ЄС, що діють у сфері захисту прав людини. Приєднання ЄС до Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод. «Хартія основних прав ЄС» втілення вірності держав-членів ЄС європейським і міжнародним принципам і стандартам з захисту прав людини і основних свобод.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	сем	інд	с.р.		л	п	сем	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Міжнародне право як сфера діяльності												
Тема 1. «Вступ до спеціальності МП» як навчальна дисципліна	12	2	-	2	-	8	15	2	-	-	-	12
Тема 2. Професійна діяльність юриста-міжнародника	14	2	-	2	-	10	15	-	-	-	-	14
Тема 3. Професійні сфери діяльності юриста	16	4	-	2	-	10	14	1	-	1	-	12
Тема 4. Поняття міжнародного права	16	4	-	2	-	10	14	1	-	1	-	12
Тема 5. Історія розвитку міжнародного права	14	2	-	2	-	10	12	-	-	-	-	12
Тема 6. Співвідношення міжнародного й внутрішньодержавного права	14	2	-	2	-	10	14	-	-	-	-	14
Разом за змістовним модулем 1	86	16	-	12	-	58	82	4	-	2	-	76
Модуль 2. Загальні аспекти міжнародного права												
Тема 7. Система і структура сучасного міжнародного права	16	4	-	2	-	10	14	-	-	-	-	14
Тема 8. Правове становище фізичних і юридичних осіб у міжнародному праві	24	4	-	2	-	18	28	2	-	2	-	24
Тема 9. Міжнародний правотворчий процес	26	4	-	4	-	18	28	2	-	2	-	24
Тема 10. Міжнародний правопорядок	14	4	-	2	-	8	14	1	-	1	-	12
Тема 11. Загальна характеристика права ЄС	14	4	-	2	-	8	14	1	-	1	-	12
Разом за змістовним модулем 2	94	20	-	12	-	62	98	6	-	6	-	86
Усього годин	180	36	-	24	-	120	180	10	-	8	-	162

Форма підсумкового контролю – залік

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин денне/заочне
Модуль 1. Міжнародне право як сфера діяльності		
1	<p>Тема 1. «Вступ до спеціальності МП» як навчальна дисципліна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика спеціальності «Міжнародне право». 2. Предмет вивчення дисципліни, її місце серед інших дисциплін, структура і логіка викладання. 3. Зміст підготовки фахівців за спеціальністю «Міжнародне право». 4. Суть і зміст понять «юрист», «юрист-міжнародник», «міжнародна діяльність». 5. Мета, завдання і нові підходи до вивчення курсу, його інформаційно-методичне забезпечення. 6. Основні етапи становлення та розвитку професії юриста. 7. Фахівці у сфері національного та міжнародного права: спільне та відмінне. 8. Право як об'єкт праці юриста. 9. Поняття і види об'єднання юристів. 10. Структура міжнародних правовідносин. 11. Види міжнародних правовідносин і засади їх правомірності. Об'єкт міжнародних правовідносин. 12. Поняття й особливості об'єкта міжнародних правовідносин. 13. Міжнародні правовідносини в механізмі міжнародно-правового регулювання. 14. Матеріальна основа міжнародних правовідносин. 15. Юридична основа міжнародних правовідносин. 	2 / -
2	<p>Тема 2. Професійна діяльність юриста-міжнародника</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правові основи професійної діяльності юриста-міжнародника. 2. Професійна діяльність юриста-міжнародника в системі органів державної влади та управління. 3. Особливості роботи юриста-міжнародника в законодавчому органі та вищих органах державного управління загального характеру. 4. Дипломатична та консульська служба в системі Міністерства закордонних справ України. 5. Робота юриста-міжнародника в рамках міжнародних організацій. 6. Діяльність юриста-міжнародника в недержавних установах. 7. Зміст і структура професійної культури юриста-міжнародника. 8. Мовна культура юриста-міжнародника. 9. Логічна культура мовного спілкування. 10. Психологічна культура мовного спілкування. 11. Професійний етикет юриста-міжнародника. 12. Організація спілкування у професійній діяльності юриста-міжнародника. 13. Мовний етикет і його структура. Особливості мовного етикету. 	2 / -
3	<p>Тема 3. Професійні сфери діяльності юриста</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і принципи правового статусу людини і громадянина. 2. Людина як найвища соціальна цінність. 3. Громадянство України. 4. Гарантії здійснення прав і свобод. 5. Основні обов'язки громадян. 6. Адміністративне право та державне управління. 7. Основні поняття і система кримінального права України. 8. Система та джерела сімейного права. 9. Поняття та види суб'єктів господарського права. 10. Поняття, предмет та метод трудового права України. Правосуддя в Україні. 11. Судова влада в Україні. 	2 / 1

4	<p>Тема 4. Поняття міжнародного права</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття міжнародного права як особливої правової системи юридичних норм, що регулюють міждержавні відносини. 2. Взаємозв'язок міжнародного права із зовнішньою політикою та дипломатією. 3. Поділ міжнародного права на публічне та приватне. 4. Поняття основних принципів сучасного міжнародного права, їх види. 5. Джерела міжнародного права. 	2 / 1
5	<p>Тема 5. Історія розвитку міжнародного права</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сучасні теорії виникнення міжнародного права. 2. Історичні типи міжнародного права. 3. Сучасна юридична наука про періодизацію історії міжнародного права. 	2 / -
6	<p>Тема 6. Співвідношення міжнародного й внутрішньодержавного права</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика основних теорій співвідношення міжнародного і внутрішньодержавного права. 2. Зміст теорії примату міжнародного над національним правом. 3. Зміст, переваги та недоліки теорії координації. 4. Дуалістична теорія співвідношення національного права з міжнародним. 5. Характеристика наукової думки щодо здійснення норм міжнародного права на внутрішньодержавному рівні. 6. Міжнародний контроль та правозастосовне сприяння як важливі умови забезпечення реалізації норм міжнародного права. 7. Міжнародно-правовий механізм реалізації норм міжнародного права. 8. Нормативно-правовий та інституційний компоненти забезпечення реалізації норм міжнародного права. 	2 / -
Модуль 2. Загальні аспекти міжнародного права		
7	<p>Тема 7. Система і структура сучасного міжнародного права</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття системи міжнародного права. 2. Головні компоненти структури міжнародного права. 3. Співвідношення структури і системи міжнародного права. 4. Різновиди галузей міжнародного права. 5. Поняття і структура інституту міжнародного права. Класифікація інститутів сучасного міжнародного права. 6. Взаємодія національного і міжнародно-правового механізмів правового регулювання на стадії реалізації прав і обов'язків. 7. Роль внутрішньодержавного права у функціонуванні міжнародного права. 	2 / -
8	<p>Тема 8. Правове становище фізичних і юридичних осіб у міжнародному праві</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття міжнародної правосуб'єктності. 2. Структура інституту міжнародної правосуб'єктності. 3. Види міжнародної правосуб'єктності і класифікація суб'єктів міжнародного права. 4. Особливості міжнародної правосуб'єктності держави. 5. Статус особи і міжнародна правосуб'єктність. 6. Вплив міжнародного права на процес регулювання громадянства. 7. Засоби набування громадянства. 8. Правовий статус іноземців в Україні. 9. Порядок захисту прав та інтересів іноземних юридичних осіб. 	2 / 2
9	<p>Тема 9. Міжнародний правотворчий процес</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність міжнародного правотворчого процесу. 2. Міжнародна договірна ініціатива і форми її здійснення. Суб'єкти права договірної ініціативи. 3. Принципи міжнародного правотворчого процесу. 4. Засоби створення норм міжнародного права. 5. Особливості створення міжнародно-правових звичаїв. 	4 / 2

	6. Правотворчий процес у межах міжнародних організацій. 7. Міжнародний правотворчий процес і питання надання нормам міжнародного права юридично обов'язкової сили у внутрішньодержавній сфері.	
10	Тема 10. Міжнародний правопорядок 1. Поняття та характерні особливості міжнародного правопорядку. 2. Норми міжнародного права і міжнародний правопорядок. 3. Учасники міжнародного правопорядку. 4. Міжнародні правовідносини і міжнародний правопорядок. 5. Матеріальний і юридичний зміст міжнародного правопорядку. 6. Структура міжнародного правопорядку. 7. Особливості статусу учасників міжнародного правопорядку. 8. Функції міжнародного правопорядку. 9. Принципи міжнародного правопорядку. 10. Національний механізм реалізації норм міжнародного права.	2 / 1
11	Тема 11. Загальна характеристика права ЄС 1. Правова природа ЄС та його правової системи. 2. Суб'єкти права ЄС. 3. Право ЄС і міжнародне право. 4. Первинне законодавство ЄС. 5. Вторинне законодавство ЄС. 6. Джерела права ЄС. 7. Принципи права ЄС. 8. Доктрина верховенства права ЄС над національним правом держав-членів. 9. Поняття громадянства ЄС. 10. Хартія ЄС про основні права: значення та зміст.	2 / 1
	Разом	24/8

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи студентів щодо вивчення дисципліни «Вступ до спеціальності «Міжнародне право» включається:

1. Обов'язкове знайомство з науковою літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Внесення до конспекту розгорнутого плану відповіді на встановлені питання до кожного семінарського заняття, згідно програми курсу.
3. Обов'язкове конспектування матеріалів до тем, винесених на самостійний розгляд студентів, згідно тематичного плану дисципліни.
4. Підготовка та виконання реферату/доповіді/есе.
5. Пошукова робота з Інтернет-ресурсами.
6. Підготовка до семестрового контролю.
7. Підготовка до заліку.

Виконуючи самостійну роботу, студент знайомиться з рекомендованою в робочій програмі курсу літературою, яку він бере в бібліотеці чи в Інтернет ресурсах. Прочитані матеріали студент акумулює у власному конспекті у вигляді коментарів та нотаток до кожного пункту плану семінарського заняття та до окремих тем, винесених в робочій програмі на самостійне ознайомлення.

Конспект із виконаним завданням подається викладачу на перевірку під час проведення відповідного семінарського заняття, або в інший, визначений викладачем час.

Загальний підсумок самостійної роботи з вивчення курсу студент показує під час заліку.

Питання з кожної теми, які треба розглянути та законспектувати, вказані у таблиці.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин денне/заочне
Модуль 1. Міжнародне право як сфера діяльності		
1	<p>Тема 1. «Вступ до спеціальності МП» як навчальна дисципліна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготувати реферат на тему: <ul style="list-style-type: none"> • Об'єктивна потреба у вивченні міжнародного права. • Кваліфікаційна характеристика юриста-міжнародника. 2. Підготувати доповідь на тему: <ul style="list-style-type: none"> • Загальнотеоретичні, фахові та вибіркові дисципліни. • Вимоги до кваліфікації та компетенції юристів-міжнародників. • Вплив науки міжнародного права на формування та підготовку юристів-міжнародників. <ul style="list-style-type: none"> • Наука міжнародного права і міжнародні відносини: спільне та відмінне. 3. Написати есе на тему: <ul style="list-style-type: none"> • Місце юриста у правовій системі держави. • Рівні професійної діяльності юристів (індивідуальний, відомчий, загально соціальний). • Статус юриста в суспільстві та його професійна репутація. • Суб'єктивне право і суб'єктивний обов'язок у міжнародних правовідносинах. • Зв'язок прав і обов'язків у міжнародних правовідносинах. • Співвідношення реальної поведінки учасників міжнародних правовідносин з їх правами та обов'язками. • Динаміка виникнення, зміни і припинення міжнародних правовідносин. 	8/12
2	<p>Тема 2. Професійна діяльність юриста-міжнародника</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготувати реферат на тему: Юридичні і фактичні підстави виникнення дипломатичних відносин. Визнання держави і встановлення дипломатичних відносин. Міжнародно-правове регулювання організації і діяльності консульських установ держав за кордоном. 	10/14

	<p>Дипломатична діяльність і дипломатичне право в міжнародних організаціях.</p> <p>2. Підготувати доповідь на тему: «Встановлення консульських відносин і заснування консульств».</p> <p>3.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Постійні представництва держав при міжнародних організаціях. • Делегації до органів і на конференції міжнародних організацій. • Міжнародні спостерігачі. • Привілеї та імунітети представників держав, які приймають участь в діяльності міжнародних організацій та конференцій. • Загальна характеристика і роль дипломатичного протоколу в міжнародних відносинах. • Міжнародна ввічливість. • Протокол ведення переговорів. • Форми та методи ділового спілкування. • Традиційні звертання українців. • Етикет телефонної розмови. • Мовний етикет української науки. 	
3	<p>Тема 3. Професійні сфери діяльності юриста</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Адміністративно-правові норми та адміністративно-правові відносини. 2. Поняття та ознаки трудових правовідносин. 3. Сучасна структура судової влади. 4. Поняття судочинства. 	10/12
4	<p>Тема 4. Поняття міжнародного права</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Законспектувати питання: <ul style="list-style-type: none"> • Особливий координаційний метод регулювання правовідносин, що притаманний міжнародному праву. • Загальні риси принципів. 	10/12
5	<p>Тема 5. Історія розвитку міжнародного права</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Законспектувати питання: <ul style="list-style-type: none"> • Міжнародні події як критерій періодизації міжнародного права. 	10/12
6	<p>Тема 6. Співвідношення міжнародного й внутрішньодержавного права</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготуйте реферат на тему: «Характеристика наукової дискусії щодо співвідношення міжнародного та національного права». 2. Підготуйте доповідь на тему: «Значення проблеми співвідношення міжнародного і внутрішньодержавного права». 3. Законспектувати наступне питання: <ul style="list-style-type: none"> • Сутність теорії примату національного права над міжнародним. • Внутрішньодержавний механізм реалізації норм міжнародного права. • Державні органи, що входять до внутрішньодержавного інституційного механізму реалізації норм міжнародного права. 	10/14
Модуль 2. Загальні аспекти міжнародного права		
7	<p>Тема 7. Система і структура сучасного міжнародного права</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Законспектувати питання: <ul style="list-style-type: none"> • Обов'язок держави забезпечити дотримання норм міжнародного права. • Засоби забезпечення міжнародного права за допомогою актів національного права. • Система викладання сучасного міжнародного права. • Обґрунтування побудови системи міжнародного права. • Проблеми становлення загальноновизнаної системи міжнародного права. • Закономірності розвитку системи міжнародного права. • Загальна характеристика структури міжнародного права. 	10/14
8	<p>Тема 8. Правове становище фізичних і юридичних осіб у міжнародному</p>	18/24

	<p>праві</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виникнення суб'єктів міжнародного права. 2. Розвиток сучасного міжнародного права і тенденції розвитку інституту міжнародної правосуб'єктності. 3. Передумови і функції міжнародної правосуб'єктності. 4. Сучасні концепції про становище фізичної особи в міжнародному праві. 5. Взаємодія міжнародного і внутрішньодержавного права в розвитку статусу індивідів. 6. Статус індивідів у міжнародних організаціях. 7. Поняття та історія боротьби за права людини. 8. Поняття і значення громадянства для правового становища індивіда в міжнародних відносинах. 	
9	<p>Тема 9. Міжнародний правотворчий процес</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методологічні основи міжнародної правотворчості. 2. Стадія вироблення міжнародного правила поведінки суб'єктів. 3. Юридичні особливості правотворчої діяльності міжнародних організацій. 4. Стадії правотворчого процесу в межах міжнародних організацій. 5. Допоміжні функції міжнародних організацій у правотворчості. 	18/24
10	<p>Тема 10. Міжнародний правопорядок</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Законспектувати питання: <ul style="list-style-type: none"> • Міжнародний правопорядок як система. • Вимоги до учасників міжнародного правопорядку. • Впорядкованість міжнародного правопорядку. • Тенденції розвитку міжнародного правопорядку. 	8/12
11	<p>Тема 11. Загальна характеристика права ЄС</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Законспектувати питання: <ul style="list-style-type: none"> • Загальноправові принципи як спільна правова спадщина європейських націй. Принципи Римського договору 1957 р.; комплексність економічних, соціальних та екологічних цілей в контексті розвитку спільного ринку та виконання спільних «політик». • Основні принципи права ЄС. Принцип верховенства права ЄС. Принцип субсидіарності та пропорційності. Принцип прямої дії. Принцип відповідальності. • Доктрина прямої дії права ЄС: пряма дія положень установчих договорів ЄС, пряма дія міжнародних угод, пряма дія регламентів, пряма дія директив і рішень. • Правовий статус людини і громадянина у засновницьких договорах ЄС. • Деякі інститути ЄС, що діють у сфері захисту прав людини. • Приєднання ЄС до Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод. • «Хартія основних прав ЄС» втілення вірності держав-членів ЄС європейським і міжнародним принципам і стандартам з захисту прав людини і основних свобод. 	8/12
	Разом	120/162

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Студенти виконують індивідуальні завдання у вигляді реферату на одну із запропонованих тем.

Теми рефератів:

1. Поняття системи міжнародного права.
2. Закономірності розвитку системи міжнародного права.
3. Система міжнародного права і система міжнародних відносин.
4. Питання функціонування сучасних регіональних підсистем системи міжнародного права.
5. Загальна характеристика структури міжнародного права.
6. Поняття галузі міжнародного права та її структура.
7. Різновиди галузей міжнародного права.
8. Взаємозв'язок міжнародного і внутрішньодержавного права.
9. Сучасні теорії про співвідношення міжнародного і національного права.
10. Загальне і особливе в національному і міжнародному праві.
11. Походження права і становлення зв'язків між правом внутрішньодержавним і міжнародним.
12. Зв'язок між національною і міжнародною правотворчістю.
13. Структурно-функціональні зв'язки норм міжнародного і внутрішньодержавного права. Зв'язки внутрішньодержавних і міжнародних правовідносин.
14. Взаємодія національного і міжнародно-правового механізмів правового регулювання на стадії реалізації прав і обов'язків.
15. Методологічні основи міжнародної правотворчості.
16. Сутність міжнародного правотворчого процесу.
17. Міжнародна договірна ініціатива і форми її здійснення.
18. Суб'єкти права договірної ініціативи.
19. Принципи міжнародного правотворчого процесу.
20. Особливості створення міжнародно-правових звичаїв.
21. Правотворчий процес у межах міжнародних організацій.
22. Юридичні особливості правотворчої діяльності міжнародних організацій.
23. Стадії правотворчого процесу в межах міжнародних організацій.
24. Допоміжні функції міжнародних організацій у правотворчості.
25. Повноваження спеціальних правотворчих органів.
26. Участь міжнародних судових установ у формуванні норм міжнародного права.
27. Загальні принципи права та міжнародне право.
28. Класифікація загальних принципів права:
29. Класифікація принципів міжнародного права
30. Взаємозв'язок і взаємодія принципів міжнародного права.

Реферат повинен мати титульний лист, вступ, основні розділи (2–4), висновки, список використаних джерел. Цитати, фактичні і статистичні матеріали, наведені в тексті, обов'язково мають супроводжуватися посиланнями на використані джерела.

При написанні реферату слід дотримуватися наступних вимог:

1. Обов'язковою умовою написання реферату є план, що складається не менше, ніж з 3-х пунктів, а також вступ та висновки, які повинні виражати власне ставлення студента до обраної теми.
2. Робота має мати обсяг не менш 10-ти друкованих сторінок тексту
3. Друкування тексту – за допомогою комп'ютера здійснюється через 1,5 міжрядкових інтервали, 14 кегль, шриффт Times New Roman. Поля: зліва – 30 мм; праворуч – 10-15 мм; вгорі і знизу – 20 мм.

Питання для самоконтролю:

1. Вступ до спеціальності «Міжнародне право» як навчальна дисципліна.
2. Сфери практичної діяльності юриста-міжнародника.

3. Концепція підготовки юриста-міжнародника.
4. Функції науки міжнародного права.
5. Українська наука міжнародного права.
6. Поняття міжнародного права.
7. Міжнародне публічне право.
8. Міжнародне приватне право.
9. Правова природа міжнародного права.
10. Міжнародне право та інші нормативні системи.
11. Співвідношення та взаємодія національного та міжнародного права.
12. Поняття європейського права.
13. Конституція України та міжнародне право.
14. Законодавство України та міжнародне право.
15. Поняття міжнародного співтовариства.
16. Місце міжнародного права у регулюванні міжнародних відносин.
17. Роль науки міжнародного права у підготовці юристів-міжнародників.
18. Правові основи професійної діяльності юриста-міжнародника.
19. Професійна культура юриста-міжнародника.
20. Предмет сучасного міжнародного права.
21. Основні виклики сучасного міжнародного права у процесі врегулювання міжнародних відносин.
22. Система міжнародного права.
23. Галузі та інститути міжнародного права.
24. Специфіка предмету міжнародного права.
25. Спеціалізація міжнародно-правового навчання й практики.
26. Поняття галузі міжнародного права.
27. Поняття інституту міжнародного права.
28. Поняття джерел міжнародного права.
29. Міжнародні договори як джерела міжнародного права.
30. Найменування міжнародних договорів.
31. Стадії укладення міжнародного договору.
32. Основні поняття міжнародно-договірної практики.
33. Юридичне забезпечення укладення міжнародних договорів.
34. Міжнародно-правовий звичай.
35. Загальні принципи права.
36. Гуманізація міжнародного права.
37. Поняття «прав людини» та його значення в сучасному політичному дискурсі.
38. Міжнародні механізми захисту прав людини: конвенційні та інституційні.
39. Регіональні механізми захисту прав людини.
40. Права людини та державний суверенітет.
41. Міжнародні документи в галузі захисту прав людини.
42. Міжнародні організації в галузі захисту прав людини.
43. Роль міжнародних організацій у сучасному світі.
44. Поняття та класифікація міжнародних організацій.
45. Організація Об'єднаних Націй.
46. Статут ООН як основоположний документ сучасного міжнародного права.
47. Регіональні міжнародні організації :Рада Європи, ОБСЄ, Європейський Союз.
48. Спеціалізовані міжнародні організації.
49. Міжнародні організації як сфера діяльності юриста-міжнародника.
50. Міжнародна правосуб'єктність України.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Здобувачі вищої освіти опановують зміст навчальної дисципліни у наступних видах навчальної роботи: опрацювання лекційних матеріалів та літератури; підготовка до семінарських занять; надання відповідей на тести по темам курсу; розв'язання кейсів; виконання реферату.

Поточне оцінювання здійснюється у вигляді демонстрації результатів навчання та оцінювання:

- усної відповіді на питання лекційного курсу або тестування знань з певного розділу (теми) або з певних окремих питань лекційного курсу;
- розв'язання певних ситуацій тощо;
- захисту завдань самостійної роботи;
- виступу на семінарських заняттях.

Підсумковий контроль проводиться для оцінювання якості засвоєння навчального матеріалу дисципліни з урахуванням результатів поточного контролю. Форма підсумкового контролю: *залік*.

Форми вимірювання результатів навчання

Результат навчання*	Вимірювання кожного результату навчання
Оволодіти поняттями «міжнародні відносини» та «міжнародне право». Демонструвати знання щодо змісту підготовки фахівців за спеціальністю «Міжнародне право».	Усне опитування, виконання завдань винесених на самостійну роботу.
Вивчити правові основи професійної діяльності юриста-міжнародника. Знати зміст і структуру професійної культури юриста-міжнародника.	Усне опитування, виконання завдань винесених на самостійну роботу.
Знати сутність професійної діяльності юриста у національному праві.	Усне опитування, виконання завдань винесених на самостійну роботу.
Зрозуміти поняття міжнародного права як особливої правової системи юридичних норм, що регулюють міждержавні відносини.	Усне опитування, виконання завдань винесених на самостійну роботу.
Знати історію розвитку міжнародного права	Усне опитування, виконання завдань винесених на самостійну роботу.
Усвідомити співвідношення міжнародного й внутрішньодержавного права	Усне опитування, виконання завдань винесених на самостійну роботу.
Вивчити систему і структуру сучасного міжнародного права. Зрозуміти закономірності розвитку системи міжнародного права.	Усне опитування, виконання завдань винесених на самостійну роботу.

Знати правове становище фізичних і юридичних осіб у міжнародному праві. Розуміти поняття міжнародної правосуб'єктності.	Усне опитування, виконання завдань винесених на самостійну роботу.
Зрозуміти сутність міжнародного правотворчого процесу.	Усне опитування, виконання завдань винесених на самостійну роботу.
Вивчити поняття та характерні особливості міжнародного правопорядку.	Усне опитування, виконання завдань винесених на самостійну роботу.
Знати загальну характеристику характеристика права ЄС.	Усне опитування, виконання завдань винесених на самостійну роботу.
Усвідомити становлення державності на території України і розвиток міжнародних відносин. Вивчити міжнародну договірну діяльність України.	Усне опитування, виконання завдань винесених на самостійну роботу.
Використовуючи набуті знання з попередніх занять, методика порівняльної компаративістики, чітко усвідомити недоліки та здобутки України на шляху до побудови правової держави.	Усне опитування, виконання завдань винесених на самостійну роботу.
Аналізувати матеріали до тем, винесених на самостійний розгляд	Оцінювання конспектів самостійної роботи
Упорядковувати набуті знання у вигляді реферату	Оцінювання реферату

Шкала оцінювання результатів навчання за навчальною дисципліною

№	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Шкала оцінювання ECTS	Оцінка за п'ятибальною шкалою	Оцінка за розширеною шкалою Екзамен
1	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді.	Високий	A	5	Відмінно
2	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	Добрий	B	4,5	Добре
3	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.	Достатній	C	4	
4	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.	Середній	D	3,5	Задовільно

5	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.		E	3	
6	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	Низький	FX	2	Не задовільно

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Рекомендована література

Основна

1. Балабанов К.В., Трофименко М.В. Дипломатична та консульська служба. Донецьк: Видавництво «Ноулідж», 2013. 432 с.
2. Бердан І. М., Москаленко А. В. Юридична професія: практика, правда : майстер-клас молодим юристам. Київ : Кондор, 2019. 112 с.
3. Конституція України від 28.06.1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
4. Мельниченко Р. Г. Міжнародне право : навч. посіб. Харків : Право, 2020. 108 с.
5. Міжнародне публічне право : у 2 т. : підручник / за ред. В. В. Мицика ; авт. кол.: В. В. Мицик, М. В. Буроменський, О. В. Буткевич та ін. 2-ге вид., змін. Харків : Право, 2020.
6. Про дипломатичну службу: Закон України від 07.06.2018 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 26. Ст. 219.
7. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики: Закон України від 01.07.2010 із змінами і доповненнями. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 40. Ст. 257.
8. Про затвердження Положення про Міністерство закордонних справ України: Постанова Кабінету Міністрів України від 10.03.2016 р. № 281. *Офіційний вісник України*. 2016. № 30. Ст. 55.
9. Про консульський статут України: Указ Президента України від 02.04.1994 р. № 127/94. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/127/94#Text>.
10. Репецький В.М. Дипломатичне і консульське право. Підручник. К.: Знання, 2006. 372с.
11. Сагайдак О.П. Дипломатичний протокол та етикет: Навч.посіб. 2-ге вид., перероб. і . К.: Знання, 2008. 295 с.
12. Сироїд Т. Л. Міжнародне публічне право : підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. Харків : Право, 2020. 648 с.
13. Сливка С.С. Юридична деонтологія: Підручн. К.: Атіка, 2013. 296 с.
14. Стрельцова Є. Д. Уніфікація міжнародного права та її вплив на національне законодавство : моногр. Одеса : Гельветика, 2019. 522 с.
15. Федчишин С.А. Дипломатичне представництво України за кордоном : монографія : Сучасні проблеми організації та правового забезпечення / за заг. ред. Н.П. Матюхіної. Харків : ФІНН, 2011. 264 с.
16. Юридична деонтологія : від навчання до практики : навч. посібник / Л. В. Радовецька, С. П. Лясковська та ін. Київ : Кондор, 2019. 296 с.

Додаткова

1. Буроменський М., Сенаторова О., Тарасов О. Харківська школа міжнародного права. *Міжнародне право*. 2012. № 1. С. 123-139.
2. Денисов В.Н. Наука міжнародного права в Україні. ХІХ- перша половина ХХ століття . К.: «Юрид.книга», 2014.
3. Задорожній О. Історія кафедри міжнародного права Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка за останнє десятиліття (2002-2012 рр.). *Міжнародне право*. 2012. № 1. С. 93-110.
4. Земан І.В. Наука міжнародного права у Львівському університеті. Львів, 2015.
5. Короткий Т., Пашковський М. Традиції одеської школи міжнародного права. *Український часопис міжнародного права*. 2018. № 1. С. 35-57.
6. Кресін О., Савчук К. Наука міжнародного права в інституті держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. *Міжнародне право*. 2012. № 1. С. 111-117.
7. Кулініч М.А. Підготовка дипломатів ХХІ століття: українська модель і світова практика. *Наук. вісник Дипломатичної академії України*. 2004. Вип. 10. Ч.1.
8. Міравйов В., Смирнова К. Європейське право: правова категорія, доктрина, наука. *Європейське право*. 2012. № 1. С. 11-22.
9. Пашковський М., Короткий Т. Одеська школа міжнародного права (сучасність) . *Міжнародне право*. 2012. № 1. С. 140-160.

10. Посельський В. Європейський Союз: інституційні основи європейської інтеграції. К.: Смолоскит, 2002.
11. Право Європейського Союзу: підручник. К.: Юрінпом Інтер, 2011.
12. Репецький В., Земан І. Львівська школа міжнародного права: історія і сучасність. *Український часопис міжнародного права*. 2018. № 2. С. 12-22.
13. Сагайдак О.П., Дипломатичне представництво: лорганізація і форми роботи. Навч. посіб. К.: Знання, 2008. 295 с.
14. Тарасов О. Нариси історії харківської школи міжнародного права. *Український часопис міжнародного права*. 2018. № 1. С. 17-34.
15. Хандогій В. Дипломатичні сюжети: Невигадані історії кар'єрного дипломата. К.: Саміт – Книга, 2017. 576с.
16. Яковюк І.В. Громадянство ЄС: поняття і співвідношення з національним громадянством. *Проблеми законності*. 2010. Вип. 107. С. 13-23.

Інформаційні ресурси

https://minjust.gov.ua/azu_es_4	Загальнодержавна інформаційна мережа з питань європейського права
http://www.ulf.com.ua/	Українська правнича фундація
http://www.eclg.gov.ua/	Центр європейського і порівняльного права
http://www.ulde.kiev.ua/news.php	Центр розвитку українського законодавства
http://www.ials.sas.ac.uk/library/library.htm	Бібліотека Інституту Поглиблених Правничих Студій. Велика Британія
http://www.law.yale.edu/library/	Юридична бібліотека Школи права Йельського університету
http://www.ddb.de/	Німецькі бібліотеки
http://www.bnf.fr/	Національна бібліотека Франції
http://www.ukma.kiev.ua/ukmalib	Наукова бібліотека Національного університету "Києво-Могилянська академія"
http://www.library.univ.kiev.ua	Наукова бібліотека ім. М.Максимовича Київського національного університету ім. Тараса Шевченка
http://portal.rada.gov.ua	Офіційний веб-сайт Верховної Ради України
http://www.kmu.gov.ua	Урядовий портал України
http://partnerstvo.com.ua/	Закони України
http://www.uapravo.net/	Законодавство України
http://pravoznavec.com.ua	Правознавець: Електронна бібліотека юридичної літератури
http://www.urist.in.ua/	Український юридичний форум
http://yurist-online.com/uslugi/yuristam/knigi/	Книги та підручники з права України
http://www.nbu.gov.ua	Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського
http://mfa.gov.ua/ua	Міністерство закордонних справ
https://minjust.gov.ua/ua	Міністерство юстиції
http://www.un.org/	Організація Об'єднаних Націй
http://eeas.europa.eu/	Європейський Союз
http://echr.coe.int/	Європейський суд з прав людини
http://www.osce.org/	Організація з безпеки та співробітництва в Європі
http://www.coe.int/web/portal/home	Рада Європи
http://www.ohchr.org/	Управління Верховного комісара ООН з прав людини